

Enemy of the State

Ny Tid 6. april 2001

Den norske stat har fått en ny fiende. Meg. Norges forhold til ulv og andre arter i norsk natur gjør meg så lei meg at jeg fra nå av, etter mange års frustrasjon og tristhet, vil anse den norske stat som min fiende.

Heldigvis bor jeg for tiden i utlandet, ellers hadde jeg nok ikke holdt ut perioden som ledet opp til "jakten" i Østerdalen. Men jeg hadde jo tenkt meg tilbake til Norge en gang. Nå må jeg vurdere om jeg kan motarbeide den norske stat mest effektivt fra en eksiltilværelse eller innenfra. I Sverige for eksempel har man et meget mer opplyst forhold til rovdyr og en langt mer profesjonell offentlig forvaltning.

Jeg kom "hjem" (som jeg hittil har tenkt på det) til Norge for noen ukers etterlengtet ferie. Dessverre så jeg ingen annen råd når jeg kom hit, enn å reise rett på lavvo i Østerdalen for å gjøre det lille jeg kunne mot den statlige forfølgelse av ulvene der. En håpløs og febrilsk kamp mot de uungåelige følgene av den stupide soneringen politikerne har drømt opp som et unaturlig jernteppe mellom sau og ulv.

Det er nesten arrogansen som er det verste. Hvilken hubris er det ikke at vi skal sette oss til dommer over andre arter, hvem som får lov til å være her og hvem som skal få lov å være der... Et kvalmende hovmod som det norske samfunn ikke en gang skjønner er noe tema for diskusjon. Resten av verden forferdes, men her på berget turer man frem uten tanke på at andre kanskje har et poeng; at noen i utlandet kanskje har skjønt noe som ikke vi har.

For meg er "jakten" på disse ulvene en sterkt følelsesmessig affære. Jeg opplever det som en forfølgelse og et justismord. Tenkt deg at staten satte sitt fulle maktapparat bak forfølgelsen av noen du var glad i, og hele deres familie, for å skyte dem i flukt – fra helikopter om nødvendig. Slik omtrent tror jeg det føles for meg det som skjer i Østerdalen i disse dage. Da er det ikke lett å sitte hjemme på sofaen og gjøre ingenting. Den norske stat har erklært krig mot noen jeg er glad i.

Å få se ulv i naturen ville være et livs opplevelse. Men det er viktigere for min livsglede bare å vite at de finnes der ute, usett og trygge fra menneskelig forfølgelse. At ulv og gaupe finnes der ute et sted gir en god følelse og et rotfeste man trenger her i livet; en følelse som forvrenses og ødelegges av viten om at dyr og natur forfølges og ødelegges av min egen art, i mitt hjemland.

Først trodde jeg det var amatørmessighet og

inhabilitet i Direktoratet for Naturforvaltning som var skyld i dette uføret vi er kommet opp i, som det er i så mange andre områder av offentlig forvaltning. Men nå ser jeg at det er lagt så mange politiske direktiver på Direktoratet at de ikke kan gjøre en forsvarlig forvaltning. Det er ikke rom for faglige vurderinger der politikerne til de grader vil fortelle Direktoratet hva de skal gjøre. Og politikere lytter til folk som sauebønder i Østerdalen. Av en eller annen grunn mer enn de gjør til folk som deg og meg i byen. Dette kan vi jobbe for å få en slutt på. Det store flertall av det norske folk vil faktisk ha ulv – skjønt det skulle man ikke tro når man ser hvordan våre folkevalgte oppfører seg.

Som biolog kunne jeg ofret megen spalteplass på argumenter for at man skal la ulven leve i fred. Men her er det ikke så mye et spørsmål om biologi og faglige vurderinger som om følelser og politikk. Det handler om filosofi, etikk og moral. Det handler om noen mennerskers irrasjonelle frykt for ulven. Det handler om at noen tror de kan tjene mer penger hvis ulven er borte fra fylket de bor i. Det handler om menneskenes hovmod og patetiske trang til å sette seg selv over og separat fra andre arter, til å tviholde på tanken om at det er noe eget, mer verdifullt, ved oss.

Debatten fokuserer ofte på sauehold, og tap av sau til rovdyr. Sau er begrunnelsen for soneringen av de planlagte ulvefrie soner og det beskjedne kjerneområde for ulv som man har tenkt at ulven skal holde seg i. Til tross for at ulven får skylden for kanskje 700 bortkomne sau av rundt 130 000 årlig. Men folk jeg har snakket med i den tiden jeg har ligget i lavvo i Østerdalen i det siste er ikke særlig opptatt av sau. De vil ha flere elg å skyte om høsten, og legger skylden på ulven til tross for at toget tar flere elg og dalen renner over av elg for øyeblikket. De vil ha småviltjakt og synes de tjener mindre penger på småviltjakt fordi folk som ellers ville lagt igjen penger i kommunen under småviltjakten ikke tør slippe jakthundene sine ut i naturen hvis det er ulv i kommunen. Man er redde for barna på skoleveien, til tross for at aldri er troverdig dokumentert angrep på mennesker av ulv -- og hvis det er noen man skulle være redd for på skoleveien var det mennesker i bil. Mennesker i bil dreper mange hvert år, men vi skyter ikke dem. Der ulvene nå skal drepes er det kanskje snakk om ti årsverk i saueneeringen. Verdens rikeste land burde se seg råd til å la ulven leve der den kan. Hvis vi ikke skal ha ulv i Østerdalen, hvor skal vi så ha ulv?

Bøndene har en uforklarlig og uforholdsmessig stor innflydelse i dagens Norge. Sauebøndene får diktere norsk naturforvaltning (i seg selv et filosofisk uheldig uttrykk). Men de bør passe

seg litt. Det store flertall av befolkningen vil faktisk ha ulven som en viktig del av norsk natur. Den dagen storsamfunnet ser seg lei på bøndene og sytingen deres, og av å holde dem i kosten ved endeløse subsidier, tilskudd og andre former for proteksjonisme som gjør saueholdet lønnsomt for bonden men ikke for deg og meg, det blir en mørk dag for sauebøndene. En professor i Bergen har oppfordret til boikott av norsk sauekjøtt. Vi har folk i lavvoen ved Hanestad som har boikottet norsk sauekjøtt i en år-rekke allerede på eget initiativ. Reaksjoner mot Norge generelt og sauebøndene spesielt kan fort spre seg hvis man ikke lærer seg å gå litt stillere i dørene.

At det norske folk sitter såpass rolig og ser på alt dette er også for meg ubegripelig. Nok en gang overkjøres folkeviljen av politikere på stemmejakt og deres byråkrater, uten at mer enn et fåtall mukker. De tenker vel som så at de vil bli populære i distriktene, og resten av opinionen vil la det gå til tross for at de er uenige. Det er så mye galt i samfunnet vårt etterhvert at det kan være vanskelig å finne ut hvor man skal begynne hen. Norge kunne hatt inderlig godt av noen skikkelige miljøaksjoner som tar litt hardere i, og vekker folk fra deres dvaletilstand og deres behagelige passivitet – uten at jeg derved oppfordrer noen til "miljøterrorisme" eller andre ulovlige tiltak. Jeg sier bare at vi kunne hatt inderlig godt av å ristes litt liv i av noen som tydelig viser at enkelte ting i livet er for viktige til at man kan tålerere at de gjøres til gjenstand for urett og idioti. Du skal ikke tåle så inderlig vel den urett som ikke rammer deg selv.

Vi er blitt så inderlig godt vant til å overlate alt mulig til staten. Men hva når staten ikke ordner opp? Hva når staten blir fienden? Jeg ønsker alle potensielle miljø "terrorister" velkommen til Norge.

Ingen flere skiturer i Østerdalen på meg for denne gang. Jeg er tilbake igjen i Papua New Guinea etter "ferien" i Norge. Forhåpentligvis er dette tidsnok, før idiotiet i norsk "forvaltning" har sunket meg ned i en så bunnløs depresjon at jeg aldri kommer ut av den igjen. Forhåpentligvis vil viljen og motet overleve så jeg kan kjempe en ny dag mot min nye fiende.

Tormod Vaaland Burkey
Port Moresby